Danas

SFRJ, ŠTA TO BEŠE?

OPŠTINA Rakovica odgovara na otvoreno pismo učesnika skupa Tzv. STAMBENO PITANJE koje smo objavili prošlog četvrtka, o stanarima samačkog hotela Dvadesetprvog maja koji već godinu dana žive bez struje i vode. Komentar, i pismo upućeno Agenciji za privatizaciju sa istog skupa objavićemo u narednom broju.
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture nas je prošle nedelje iznenadilo Nacrtom zakona o stanovanju i održavanju zgrada, koji objedinjuje materiju tri postojeća zakona (o stanovanju, o održavanju stambenih zgrada i o socijalnom stanovanju). Pozivamo vas da se upoznate sa Nacrtom i da pošaljete Ministarstvu svoje primedbe do okončanja javne rasprave 7. decembra. Sigurno ćete ih imati. Pozivamo vas da ih podelite i sa nama.
Bivši radnici KMG Trudbenika i Trudbenik gradnje nastoje da prevaziđu atomizaciju na koju ih primorava proceduralna rascepkanost pojedinačnih problema. Višegodišnje komplikovanje problema u Trudbeniku, započeto komadanjem nekadašnjeg građevinskog giganta u restrukturiranju, vremenom je, kao i u mnogim drugim slučajevima u privatizaciji, učinilo da deo radnika od šume više ne vidi drvo. Zato pozdravljamo njihov napor da se ponovo okupe oko zahteva Vladi da se različiti problemi rešavaju zajedno, jer imaju isti, vrlo jasan uzrok.
Pre dve nedelje započeli smo razgovore o serijalu od dvanaest radio emisija realizovanih u okviru projekta Imenovati TO ratom. Drugu epizodu, SFRJ, ŠTA TO BEŠE? slušamo i diskutujemo danas u 17h u Resavskoj 21.
Učitelj neznalica i njegovi komiteti

za samoobrazovanje
Bilten
uciteljneznalica.org
društvena pitanja

Imenovati TO ratom

Otvoreno pismo bivših radnika Trudbenika predsedniku Vlade

Poštovani gospodine Vučiću,

Obraćamo Vam se nakon brojnih prepiski koje su različite grupe bivših radnika vodile sa Vladom Srbije u vezi sa pogubnim socijalnim i ekonomskim posledicama privatizacije KMG Trudbenik ad i GP Trudbenik gradnje doo. Ni jedna od navedenih prepiski nije dala nikakve rezultate, tako da beznadežan položaj bivših radnika i njihovih porodica i danas traje. Zato Vam se sada obraćamo sa objedinjenim zahtevima za rešavanje problema bivših radnika KMG Trudbenika i Trudbenik gradnje u celini, buduću da su svi problemi i nastali iz istog izvora – iz postupanja države u procesu privatizacije.

Izvor problema:
- Trudbenik gradnja doo je formirana 2003. godine u postupku restrukturiranja KMG Trudbenika, tako što je na nju preneto 90% imovine KMG Trudbenik ad, dok su na KMG-u ostale sve njegove dotadašnje obaveze (npr. zarade radnika, koje su neisplaćene do dan danas).
- Trudbenik gradnju je 2008. godine privatizovalo građevinsko preduzeće Monterra. Kupoprodajnim ugovorom nije obezbeđen ni minimum pravne zaštite radnika i preduzeća koji je predviđen Zakonom o privatizaciji. Radnici su ubrzo ostali bez zarada, a potom i bez radnih mesta.
- Trudbenik gradnja je jula 2011. godine otišla pod stečaj, koji je izazvala Monterra, tako što je veliki deo imovine TG stavila pod hipoteku za kredite koji nije potrošila u Trudbenik gradnji, već za refinansiranje svojih kredita. Na ovaj način Monterra je povratila sredstva kojima je kupila Trudbenik gradnju, pa čak i zaradila (zbog nenamenskog trošenja kredita i drugih nezakonitosti smo podneli krivične prijave, koje smo Vam ranije dostavili, a koje do danas nisu dobile sudski epilog).
- Decembra 2011. godine je otvoren stečaj i nad KMG Trudbenikom, na čijem je računu u tom trenutku bilo oko 17 miliona dolara. Stečaj je sprečio da radnici naplate zaostale zarade, a omogućio je prikrivanje uzroka i tragova nezakonite privatizacije.

Posledice:
1. Neisplaćene zarade bivšim radnicima KMG Trudbenik ad, pre svega za rad u inostranstvu (zarade na koje radnici čekaju skoro dvadeset godina), a potom i za rad u zemlji.
Stečaj u KMG Trudbeniku je očigledno otvoren da bi se sprečilo da radnici naplate zaostale zarade, budući da je Kasacioni sud 2011. godine usvojio pravno shvatanje, a na osnovu stava Evropskog suda za ljudska prava, da se radnicima moraju isplatiti novčana potraživanja koja imaju prema preduzećima u restrukturiranju. Ovim potezom je ukupno oštećeno više od hiljadu bivših radnika KMG Trudbenika, kako onih koji su u tom trenutku imali izvršne presude za neisplaćene zarade, tako i onih koji su svoje potraživanje prijavili u postupku restrukturiranja.
Povrh toga što je stečaj otvoren sa ciljem da radnici ne naplate svoje zarade, Agencija za privatizaciju je kao stečajni upravnik KMG Trudbenika pokrenula oko 420 tužbi protiv radnika zbog načina obračuna kamate, pozivajući se na odluku Ustavnog suda kojom je obračun kamate po konformnoj metodi proglašen neustavnim, a koja odluka je doneta jula 2012. godine, nakon što su radnici obračunali svoja potraživanja primenom konformne metode. Agencija je tako nanela dodatnu štetu radnicima, izloživši ih dodatnom sudskom trošku (pritom i trošak utuženja takođe delimično pada na tužene radnike, budući da se plaća iz stečajne mase iz koje radnici i ostali poverioci treba da se naplate), iako nemaju sredstava ni za osnovnu egzistenciju. Naglašavamo da je Agencija pre utuženja odbila predlog za medijaciju, sa obrazloženjem da bi predugo trajala i prouzrokovala odugovlačenje stečaja, jer se radi o više od hiljadu pojedinačnih prijava potraživanja, što nije tačno, budući da sve tužene radnike zastupa ukupno 15 advokata, kao i da sudski postupci, pored toga što koštaju stečajnu masu, takođe i dugo traju, duže od najduže medijacije. Ovaj problem smo naveli kako bi Vam ilustrovali odnos državnih organa prema radnicima. Sa sličnim pritiscima kao što je navedena tužba Agencije suočavamo se na svakom koraku.
2. Svi radnici su ostali bez posla. Mali deo je dobio socijalni program, tačnije grupa od 145 štrajkača iz Trudbenik gradnje, koja je bila uporna u uličnim protestima sa zahtevom da se raskine kupoprodajni ugovor sa Monterrom, čime je zadavala nevolje tadašnjoj Vladi. Ova grupa je po nalogu Vlade primljena na rad u KMG Trudbenik na jedan dan kako bi im mogle biti isplaćene „posebne otpremnine" od po 300 evra po godini staža, s tim što im je ostao nepovezan radni staž i trenutno vode sudske sporove. Vlada je ovim htela da zataška nezakonitu prodaju Trudbenik gradnje, prebacujući na KMG Trudbenik obeštećenje radnika koje je oštetila Monterra.
Ostali radnici, koji nisu učestvovali u štrajku, uvođenjem Trudbenik gradnje u stečaj ostali su i bez posla, sa dugom od osam ipo ličnih dohodaka, i bez socijalnog programa, odnosno otpremnina od po 300 evra po godini staža koje su isplaćene njihovim kolegama.
3. Poseban problem je nerešen status radničkih porodica koje žive u smeštajnim kapacitetima Trudbenika (u Jurija Gagarina 139, Luneta Milovanovića 6, na Pančevačkom putu 56 i na Savskom nasipu bb). Radi se o 80 porodica, odnosno više od 250 ljudi kojima zbog nezakonite privatizacije i zbog izbegavanja da se njihov status reši u postupku restrukturiranja, pored toga što su ostali bez posla sada preti i opasnost da ostanu bez krova nad glavom. Ovaj problem naročito traži pažljiv i sveobuhvatan pristup u rešavanju, jer su nastojanja Monterre da izbaci radnike na ulicu i proda ove objekte dovela do daljeg komplikovanja situacije (npr. do ogromnog duga za struju, koju su radnici plaćali Trudbenik gradnji, ali Monterra nije uplaćivala Elektrodistribucuji, itd.). Umesto da traži način da ovu situaciju reši, stečajni upravnik je zloupotrebljava kako bi vršio pritisak na radnike da se sami isele.

Ukratko smo vam predstavili čitav spektar nagomilanih socijalnih i ekonomskih posledica nezakonite privatizacije i restrukturiranja KMG Trudbenika i Trudbenik gradnje.
Situacija se nedavno dodatno zakomplikovala odlaskom Monterre u stečaj, što još više nalaže sveobuhvatan pristup problemu koji je prouzrokovan nezakonitim, nesavesnim i nerazumnim postupanjem Agencije za privatizaciju u restrukturiranju i privatizaciji KMG Trudbenika i Trudbenik gradnje.
Predlažemo Vam sastanak sa našim predstavnicima na kom bi smo dogovorili celovito rešenje.

U Beogradu, 25. novembra 2015. godine
S poštovanjem,
Udruženje radnika i prijatelja Trudbenika, Predsednik Vladimir Novaković

Odgovor GO Rakovica na otvoreno pismo učesnika skupa „Tzv. STAMBENO PITANJE"

U otvorenom pismu učesnika skupa „Tzv. Stambeno pitanje" predsedniku GO Rakovica Vladanu Kociću, koje je objavljeno u biltenu Vašeg lista 19.11.2015. godine, izneseno je više neistina na koje smo morali da reagujemo.

Neistina je da postoji bilo kakav dogovor lokalne samouprave i drugih državnih institucija da se život stanara u samačkom hotelu „21. maj" učini nemogućim, a sve u cilju njihovog lakšeg iseljavanja.

Stečajni postupak nad d.o.o. „21. maj"–Hotelijerstvo i ugostiteljstvo u restrukturiranju, pokrenut je Rešenjem Privrednog suda u Beogradu, od 8.7.2014.

GO Rakovica je od stanara obaveštena da su od Agencije za privatizaciju, dobili obaveštenje da se isele iz hotela do 11.9.2014. GO Rakovica je 16.9.2014. uputila hitan dopis Agenciji za privatizaciju, sa molbom za odlaganje iseljenja, uz obrazloženje da tu duže vreme stanuje 12 socijalno ugroženih i stambeno neobezbeđenih građana.

Agencija za privatizaciju je 7.11.2014. odgovorila na dopis u kome nas obaveštava da u objektu borave bivši zaposleni preduzeća „21.maj" (12 lica), kao i 28 lica koja koriste objekat nakon poplava i da su održavani sastanci sa Gradskim sekretarijatom za socijalnu zaštitu, Centrom za socijalni rad Beograda, Crvenim krstom Beograda i Crvenim krstom Rakovice, u vezi zbrinjavanja lica smeštenih u hotelu.

Predstavnici GO Rakovica su na više sastanaka detaljno upoznali Centar za socijalni rad sa problemima korisnika hotela. Iz te institucije su naveli da su već upoznati sa svim problemima. Na sastanku je predloženo da se uputi dopis Gradskom sekretarijatu za socijalnu zaštitu u cilju obezbeđivanja smeštaja ukoliko dođe do prinudnog iseljenja po nalogu suda.

GO Rakovica je uputila hitan dopis Gradskom sekretarijatu za socijalnu zaštitu 30.11.2014, gde je tražena pomoć u smeštaju radnika koji borave u hotelu, dok je u dopisu postavljeno i pitanje mogućnosti da se ugrožena lica smeste u stambene kontejnere koji bi bili postavljeni na teritoriji Rakovice.

Centar za socijalni rad je naknadno obavestio GO Rakovica, da su više puta **sproveli dijagnostički postupak na terenu i uzeli izjave od korisnika smeštaja u hotelu i ponudili im mere iz socijalne zaštite, koje su oni odbili. Njihove pojedinačne potpisane izjave to potvrđuju.**

U toku 2014. i 2105. stanari samačkog hotela su dolazili više puta u GO Rakovica, gde su svaki put primljeni od strane funkcionera i stručnih službi opštine i gde je sa njima razgovarano o svim problemima sa kojima se susreću. Korisnicima samačkog hotela ponuđene su sve vrste pravne pomoći u okviru nadležnosti GO Rakovica.

Iz svega se jasno vidi da se GO Rakovica sve vreme trudila da pomogne stanarima samačkog hotela.

Treba naglasiti i da GO Rakovica nema zakonska ovlašćenja za rešavanje stambenih i drugih problema nastalih u konkretnoj stvari, već je to isključivo u nadležnosti Grada Beograda i Agencije za privatizaciju.

Neistina koja je iznesena u otvorenom pismu odnosi se i na dug za struju, vodu i grejanje, koji je veći od 400.000 dinara, gde je navedeno da je njegov najveći deo nastao zbog zbrinjavanja ugroženih tokom prošlogodišnjih poplava. GO Rakovica nikada nije dobila bilo kakav račun za plaćanje koji se odnosi na potrošnju za vreme smeštaja lica ugroženih poplavama.

Ističemo da je struja u hotelu, zbog neplaćenih računa, bila isključena i pre poplava 2014. Zahvaljujući zalaganju GO Rakovice, u hotelu je za vreme poplava ponovo uključena struja i nabavljen kotao za toplu vodu.

U skladu sa navedenim GO Rakovici je i dalje nepoznat dug od 400.000 dinara, period u kom je nastao, kao i da li je povezan sa smeštajem ugroženih lica od poplava.

Za vreme evakuacije i zbrinjavanja ugroženih lica tokom poplava, GO Rakovica je postupala u skladu sa važećim zakonima i drugim pravnim aktima nadležnih državnih organa. Napominjemo da je za zbrinjavanje ugroženih lica nadležna jedinica lokalne samouprave. GO Rakovica nema svojstvo jedinice lokalne samouprave, to svojstvo, prema Zakonu o lokalnoj samoupravi, ima Grad Beograd.

Podržavamo incijativu da se na okolnost isključenja struje, vode i grejanja zbog postojanja duga od 400.000 dinara u hotelu „21. maj", izjasni stečajni upravnik kako bi se što pre došlo rešenja problema.
Gradska opština Rakovica, Odsek za informisanje

Šta donosi novi zakon o stanovanju?

(DE)REGULACIJA PRINUDNIH ISELJENJA

KADA je krajem oktobra Vučićeva podpredsednica i ministarka građevine Zorana Mihajlović nakon sastanka sa predstavnicom Amnesty International najavila donošenje zakona o stanovanju „kojim će se zabraniti prisilno iseljavanje Roma", pomislio sam: aj baš da vidim kako će im to poći za rukom? Kako li samo misle da ovaj rasizam uguraju u zakon?

Šta li mi je samo bilo smešno?!

Naravno, Nacrt zakona o stanovanju i održavanju zgrada, koji je prošle nedelje ušao u javnu raspravu, uopšte ne zabranjuje prisilno iseljavanje, ni Roma niti ikoga drugog, ali dobro, to realno nismo ni očekivali.

Negde na tragu ministarkinog obećanja, Nacrt zakona zaista predviđa nekakva pravila za prinudna iseljenja i raseljavanja, i nekakvu brigu o prinudno iseljenima i raseljenima. Istina, Romi se u Nacrtu ne ekspliciraju kao jedini o kojima država brine, mada je ministarkina pomoćnica Jovanka Atanacković na beogradskoj sesiji javne rasprave 18. novembra naročito naglasila da je deo zakona koji reguliše prinudna iseljenje i raseljavanja „romski", no opet dobro, hajde da to razumemo kao smotanu artikulaciju najbolje namere nesenzibilisane glasnogovornice da naročito naglasi brigu Ministarstva za društvenu grupu koja će se naročito naglašeno naći u situaciji da joj vlasti uklanjaju, kako reče Atanacković, „jedini dom".

Kako Ministarstvo misli da štiti „jedini dom"?

Pre svega, prinudna iseljenja i raseljavanja se smeju vršiti samo „kada je to neophodno i opravdano u cilju zaštite javnog interesa" (urbanističkog, bezbednosnog i sl.), a i tada uz obavezu „nužnog smeštaja" ljudi koji su predmet prinude. Kvalitet predviđene brige vrlo je upitan („nužni smeštaj" je po svoj prilici šifra za kontejnere), siguran sam da će organizacije koje se naročito bave problematikom neformalnih/ bespravnih graditelja (Roma, ili ne-Roma, svejedno) imati štošta da prigovore do kraja javne rasprave i kasnije, ali to nije tema ovog teksta.

Problem koji posebno plaši je potpuna nebriga zakonodavca za ljude koji su predmet onih prinudnih iseljenja i raseljavanja za koja vlasti prethodno nisu utvrdile javni interes, koja se ne preduzimaju iz razloga predviđenih budućim zakonom, odnosno koja se ne smatraju prinudnim iseljenjima i raseljenjima „u smislu ovog zakona". A svejedno se izvršavaju.

„Ako ne možete da platite porez, prodajte stan", govorila je onomad Đinđićeva ministarka Udovički. Dvanaest godina kasnije, protesti skupština stanara u Nišu zbog drakonskih cena grejanja izneli su u politički prostor svima dobro znanu bruku da se više ne radi ni samo o porezu – epidemija nezaposlenosti i nemaštine danas odnosi ljudima jedini dom i zbog dugova za komunalije. Niški Sindikat zaposlenih radnika na određeno vreme (SZROV), koji pruža podršku protestima skupština stanara, u septembru je podneo Vladi Srbije i Gradu Nišu zahtev da zaustave predloge za izvršenje javnih komunalnih preduzeća kao poverilaca, da o tome obaveste privatne izvršioce i agencije za naplatu i da zaustave sprovođenje svih zaključaka o prinudnom izvršenju po osnovu dugova za komunalije. Na ovaj predlog SZROV još uvek nema odgovora; osim što je izmenama Zakona o izvršenju i obezbeđenju još više olakšan posao privatnim izvršiteljima, a novim zakonom o stanovanju izgubiće se i ono malo zaštite jedinog doma dužnika koja je do sada postojala (npr. „zimski moratorijum", odnosno zabrana izbacivanja na ulicu po pasjem vremenu, i slične ustanove greote koje ni do sada nisu uvek primenjivane, ali su barem bile zakon).

Uz nezaposlene radnike kojima zbog neplaćenih komunalnih računa nad glavom visi „vedro nebo", još je sjaset situacija u kojima možete ostati bez jedinog krova nad glavom zbog duga koji niste, ili barem niste sami napravili. Stanari samačkih hotela nekadašnjih društvenih preduzeća u stečaju (čitali smo već na ovim stranama više puta o Trudbeniku, Ratku Mitroviću, Dvadesetprvom maju...), koje stečajni upravnici danas prinudno raseljavaju da bi njihovim jedinim domom raskusurivali bivše gazde i poverioce, samo su još jedna od situacija koju budući zakon o stanovanju jednostavno ne priznaje kao stanarsku, dakle u kojoj nas ni minimalno ne štiti. Drugim rečima, zakon je na izvršiteljevoj strani – onaj o obezbeđenju i izvršenju, a i ovaj o stanovanju i održavanju zgrada, iz kog je briga za jedini krov nad glavom potpuno nestala.

Vlada je, unošenjem kakvih-takvih pravila u prinudna iseljenja i raseljavanja koja sprovodi u okvirima zakona i „javnog interesa", zapravo samo namestila sebi mogućnost da nekima od najurenih obezbedi makar „nužni smeštaj" ako joj to u nekoj pojedinačnoj situaciji zatreba, ili ako joj zatraži neko od spoljnih autoriteta. Koga će, a koga neće država raseljavati uz minimum humanosti, i do sada je zavisilo samo od volje vladajuće partije. Ali sada ta volja postaje zakon.

Ivan Zlatić, Učitelj neznalica i njegovi komiteti

Poziv na drugi razgovor o radio emisijama Imenovati TO ratom

Četvrtak 26. novembar 2015. godine u 17.00h
Učitelj neznalica i njegovi komiteti
Resavska 21, stan br. 5, Beograd

Učitelj neznalica i njegovi komiteti i Centar za kulturnu dekontaminaciju pozivaju vas na drugi u seriji razgovora o dvanaest polusatnih radio emisija realizovanih u okviru projekta Imenovati TO ratom

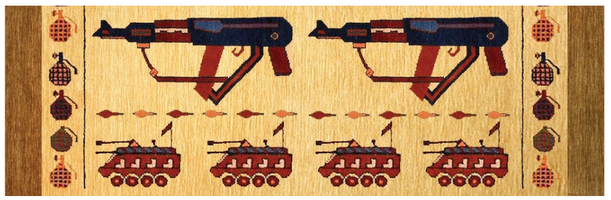

SFRJ, ŠTA TO BEŠE?

Učesnici: Dr Vladimir Vuletić, Đorđe Vlajić, Borka Pavićević, Tomislav Đorđević, Aleksandar Kraus, Željko Vujković, Aleksandar Lojpur, Predrag Ralević

Da li uobičajeni izraz „rat u bivšoj Jugoslaviji" ustvari služi za kamufliranje suštine tog rata? Da li možemo da prenebregnemo činjenicu da je ratom srušena jedna konkretna država i složena zajednica – SFRJ? U emisiji se čuje šta je za ljude iz različitih društvenih slojeva zapravo bila ta zemlja – kako njene prednosti i probleme sa kojima je bila suočena vide njeni nekadašnji građani koje je rat doveo u ulogu učesnika na ratištima ili na antiratnoj sceni. Početna teza, a i rezultat ove emisiiji jeste da se suština rata prećutkuje i time što se najmanje govori o ulozi rata u destrukciji jedne, nekad manje nekad više harmonične, višenacionalne zajednice bazirana na društvenoj svojini i samoupravljanju, kao što se ne govori ni o posledicama koje su proizašle iz te destrukcije.

Projekat Imenovati TO ratom smo pokrenuli 2011. godine sa ciljem da kroz svedočanstvo i saradnju učesnika rata i antiratnih aktivista istaknemo da Republika Srbija do dan danas nije priznala i uzela odgovornost za svoje učešće u ratu. Posledica ovakve politike zataškavanja je produbljivanje rascepa u društvu na političkom i na socio-ekonomskom nivou.

Radio emisije Imenovati TO ratom su asemblaži isečaka iz preko dvesta intervijua sa učesnicima rata i antiratnih aktivistima koji su realizovani u okviru projekta. Iz analize intervjua i drugih javnih razgovora sa različitim akterima, identifikovali smo dvanaest tema relevantnih za današnje razumevanje perioda devedesetih. U mnoštvu pozicija i mišljenja intervjuisanih ljudi izdvojili smo različite aspekte opšte teme rata, a zatim iz tog pluraliteta izgradili koherentnu temu i cele serije, i svake pojedinačne emisije.

Teme emisija su: *O ratu danas; SFRJ, šta to beše; Raspad i rat; Ratna i antiratna mobilizacija; Rat i privatizacija; Ko je druga strana rata?; Političari i rat; Država i ratnici; Posledice rata; Ratni veterani i društvo*

Emisije su tokom ove godine emitovane na lokalnim radio stanicama u sastavu mreže ANEM-a. Sada ih predlažemo za javnu raspravu u okviru dvanaest okrugliih stolova, od kojih će svaki biti posvećen po jednoj emisiji. Tema diskusija biće sadržaj emisija, kao i format medijskog proizvoda.
Drugu emisiju *SFRJ, šta to beše?* možete preslušati na našem yuotube kanalu na sledećem linku:
https://youtu.be/Inn82Oz7HRk
Razgovor o prvoj emisiji možete pogledati na linku:
https://youtu.be/lKpofSdt6fY

Izdavač:
Učitelj neznalica i njegovi komiteti
Urednik:
Ivan Zlatić
Dizajn i prelom:
Matija Medenica

donator:
FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO • OPEN SOCIETY FOUNDATION

partneri:
Savez za radničko društvo